



FF SOLUTIONS

RI-Buitenbouw B.V.

Nader onderzoek Vleermuizen, huismus en gierzwaluw

'Nijverheidslaan 2, Industrielaan 18'
Te Veenendaal

Oplossingen flora en fauna binnen het wettelijk kader

FF Solutions is een merknaam
onder RI-Buitenbouw B.V.
Duifhuis 34, 3862 JG te Nijkerk

info@ri-buitenbouw.nl
info@bouwbulderweg.nl
06-51098912

Rabobank IBAN NL 10RABO0324421516
BTW-nr. NL 8521 84 657 B01
KvK 56556497



Colofon

Titel	Nader onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw
Subtitel	Nijverheidslaan 2, Industrielaan 18, te Veenendaal
Opdrachtgever	Gemeente Veenendaal Raadshuisplein 1 3901 GA Veenendaal
Projectnummer	22NO01-21
Datum	28 september 2022
Status	Concept
Veldonderzoek	A.K. v.d. Zalm Flora- en fauna controleur Flora- en fauna inspecteur Werkvoorbereider Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling niveau 3 S.T. Brouwer BSc Wiskunde en Toepassingen, Universiteit Utrecht Oud-vrijwilliger IVN Nijkerk bij Landschapsbeheer en Weidevogelbescherming Gecertificeerd Imker T. Bouw Intern traineeship veldonderzoeker P.D. Fitskie Ecologisch adviseur Planvormer Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling niveau 4 Flora- en fauna controleur Specialisatie mitigeren met vleermuiskasten G.R. Bouw Werkvoorbereider Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling niveau 3 Planvormer Wet natuurbescherming, ruimtelijke ontwikkeling niveau 4 European Tree Worker (ETW) European Tree Technician (ETT) Boom technisch adviseur, Norminstituut handboek bomen HBO Minor bomen en stedelijke omgeving Gecertificeerd Boom Veiligheid Controleur
Auteur(s)	S.T. Brouwer
Kwaliteitscontrole	G.R. Bouw



Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Huidig situering projectlocatie	4
1.2	Voorgenomen werkzaamheden	4
1.3	Planning	5
2	Soortenbeschrijving en wetgeving	6
2.1	Vleermuizen	6
2.2	Vogels met jaarrond beschermde nesten	6
3	Onderzoekmethodiek	8
3.1	Vleermuizen	8
3.2	Huismus	8
3.3	Gierzwaluw	9
3.4	Onderzoeksmomenten	9
4	Resultaten	10
4.1	Vleermuizen	10
4.2	Huismus	15
4.3	Gierzwaluw	16
4.4	Overige soorten	18
5	Erkend belang	20
6	Samenvatting en conclusie	22
7	Bijlage	24
7.1	Bijlage 1 bronnen	24
7.2	Bijlage 2 Kaart	25

1 Inleiding

FF Solutions heeft van gemeente Veenendaal opdracht gekregen nader onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus uit te voeren binnen de ontwikkeling ‘Nijverheidslaan 2, Industrielaan 18’, te Veenendaal. Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen de aanwezige brandweerkazerne en gemeentewerf te verwijderen om ruimte te maken voor een nieuwe brandweerkazerne en woningen. Er is reeds een Quicksan Wnb uitgevoerd door FF Solutions (22-09-2021) projectnummer 22QS01-21 (hierna genoemd Quicksan), waarin naar voren komt dat vleermuizen, huismus en gierzwaluw mogelijk verblijven in of rond aanwezige bebouwing.

Het doel van het voorliggend nader onderzoek is om te toetsen of de voorgenomen ontwikkeling gevolgen heeft voor de te onderzoeken soorten. Indien soorten negatieve effecten ondervinden zodat verblijfplaatsen of essentiële onderdelen in het leefgebied verdwijnen, zal ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming moeten worden aangevraagd.

1.1 Huidig situering projectlocatie

De projectlocatie bevindt zich binnen de bebouwde kom van Veenendaal, grenzend aan een woonwijk en industrieterrein (zie Fig. 1.0 en Fig. 1.1). De wijk is ten tijde van de Quicksan in ontwikkeling. Momenteel is de projectlocatie in gebruik als gemeentewerf en brandweerkazerne. Detailgegevens over de projectlocatie en bijbehorende gebouwen zijn te vinden in de Quicksan, hierbij zijn ook afbeeldingen toegevoegd.

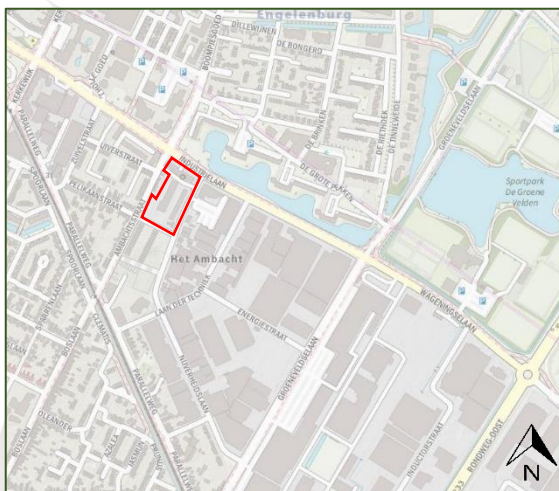


Fig. 1.0 Topografische aanduiding projectlocatie (rood omrand) (achtergrondbron: www.pdok.nl)



Fig. 1.1 Topografische aanduiding projectlocatie (rood omrand) en uitbreiding in onderzoek (geel omrand) (achtergrondbron: www.pdok.nl)

Gedurende het nader onderzoek is gebleken dat de onderzoeklocatie uitgebreider is dan oorspronkelijk aangegeven. In Fig. 1.1 is de uitbreiding in het onderzoek weergegeven (geel omrand), dit betreft enkele woningen. Alvorens de notie van uitbreiding is gedurende het onderzoek voldoende aandacht bestaat aan deze woningen, omdat deze in de nabije omgeving liggen van de oorspronkelijke projectlocatie. Onderzoek is hiermee ook volledig toe te passen op deze woningen. De projectlocatie wordt hierna genomen als het gehele onderzochte gebied.

1.2 Voorgenomen werkzaamheden

Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen de aanwezige brandweerkazerne en gemeentewerf te verwijderen om ruimte te maken voor een nieuwe brandweerkazerne en woningen. Nadat Wijkservice (gemeentewerf) is verhuisd naar haar nieuwe locatie aan de Wageningse laan wordt de achterblijvende locatie van Wijkservice aan de Ambachtsstraat

verbouwd tot tijdelijke kazerne. De brandweer verhuist hierna naar de tijdelijke kazerne, waarna de bestaande brandweerkazerne wordt gesloopt en een nieuwe brandweerkazerne wordt gebouwd op de locatie van de bestaande. Na de terugverhuizing van de brandweer naar het nieuwe pand, worden de panden van wijkservice gesloopt, waarna woningen gerealiseerd worden.

Er is een conceptontwerp bekend bij FF Solutions, echter zal deze niet worden opgenomen in dit document omdat deze nog niet openlijk is gepubliceerd.

1.3 Planning

Werkzaamheden binnen de voorgenomen ontwikkeling zullen worden afgestemd op de aanwezige beschermde soorten om schade aan soorten te voorkomen. De planning welke hieruit voortkomt zal hier op afgestemd worden. Detailgegevens omtrent de planning zijn nog niet bekend.

2 Soortenbeschrijving en wetgeving

2.1 Vleermuizen

In Nederland worden aanwezige vleermuizen ruwweg ingedeeld in boombewonende en gebouwbewonende soorten, hoewel enkele soorten zowel in bomen als gebouwen verblijven. Plaatsen waar in verbleven wordt zijn bijvoorbeeld boomholten, ruimten achter bast van bomen, spouwmuren, achter gevelbetimmering of daklijsten en onder dakpannen.

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen in gebruik genomen worden voor diverse functies. Afhankelijk van de functie die een verblijfplaats vervuld, wordt de verblijfplaats een kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats, of winter- of zomerverblijfplaats genoemd. De winterperiode wordt door vleermuizen veelal in lethargie doorgebracht. Verschillend per soort vleermuis en afhankelijk van klimatologische omstandigheden, komen vleermuizen rond begin april uit hun winterverblijf en zullen rond oktober weer hun winterverblijf betrekken. Buiten de winterperiode bezetten vleermuizen rond half mei tot half juli kraamkolonies, waarin jonge vleermuizen door vrouwtjes worden gebaard en gezoogd. Rond half augustus tot september worden hierna paarverblijven bezet ten behoeve van de paring.

Vleermuizen maken in hun leefomgeving gebruik van vaste vliegroutes welke verblijfplaatsen en foeragegebieden met elkaar verbinden. Lijnvormige landschapselementen zijn een belangrijk element van deze vliegroutes welke gevolgd worden. Hierbij valt te denken aan landschapselementen als boomrijen, watergangen en (donkere) gevels van bebouwing.

Vleermuizen worden binnen de Wet natuurbescherming beschermd als habitatrictlijnsoorten. Onderstaand is de relevante wetgeving uitgezet:

Wetgeving vleermuizen

Vleermuizen zijn strikt beschermd in de habitatrictlijn. Werkzaamheden rondom of aan verblijfplaatsen mogen deze niet beschadigen of opheffen. Onderstaand de artikelen die kunnen worden overtreden:

- Art. 3.5.1, Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Art. 3.5.2, het is verboden specifiek beschermde soorten opzettelijk te verstoren.
- Art. 3.5.4, het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen, vernielen of wegnemen.

2.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Vogels met jaarrond beschermde nesten worden binnen de Wet natuurbescherming beschermd onder de Vogelrichtlijn. Onderstaand is de relevante wetgeving uitgezet:

Wetgeving vogels met jaarrond beschermde nesten

Nestplaatsen, maar ook het leefgebied van vogels, zijn strikt beschermd binnen de Wnb volgens Europese bescherming van de vogelrichtlijn. Onderstaand de artikelen die kunnen worden overtreden:

- Art. 3.1.1, Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen;
- Art. 3.1.2, Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- Art. 3.1.3, Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben;
- Art. 3.1.4, Het is verboden vogels opzettelijk te storen;
- Art. 3.1.5, tenzij de storing bedoeld in art. 3.1.4 niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

2.2.1 Huismus

Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen en uitgesproken standvogels (BIJ12-kennisdocument *Huismus*). Ze verblijven meestal niet meer dan enkele honderden meters van hun broedplaats, en in het broedseizoen vliegen ze nog minder ver van hun nestplaats. Huismussen zijn sociale dieren en zijn in tegenstelling tot veel andere vogels 's ochtends rond zonsopkomst nog niet erg actief met zingen. De activiteit neemt toe, één tot twee uur na zonsopkomst. Het broedseizoen van de huismus is meestal van begin april tot en met augustus.

Het leefgebied van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die ook binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbron) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbron) van elkaar moeten liggen. Habitat bestaat uit een combinatie van;

- nestgelegenheid
- voedsel (voor volwassenen en jong)
- dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken, klimplanten, coniferen, klimop)
- plekken voor stofbaden
- drinkwater

Ontbreekt er één van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat ongeschikt. Huismussen vermijden bossen en grootschalige akkerbouw met weinig bebouwing.

2.2.2 Gierzwaluw

De gierzwaluw is aanwezig in Nederland vanaf ongeveer april tot oktober, met de hoogste presentie in mei tot en met juli (BIJ12-kennisdocument *Gierzwaluw*). Gierzwaluwen zijn in West-Europa sterk geassocieerd met mensen en broeden in kolonies, waarbij gierzwaluwen zeer plaatstrouw zijn als het gaat om de locaties van de bezette nesten. De broedtijd valt ongeveer van mei tot en met juli. Voor hun nestgelegenheid zijn gierzwaluwen afhankelijk van beschikbaarheid van gebouwen met geschikte holtes. Ze hebben hun nest in gebouwen, onder dakgoot, achter regenpijp, dakkapel, dakpan, of in een gat in de muur en ook wel in neststenen. Jagen wordt door de gierzwaluw boven uiteenlopende habitats gedaan in dorpen en steden. Al het voedsel wordt gevangen in de lucht, ze zijn gespecialiseerd in het vangen van insecten in volle vlucht.

Naast het eigenlijke nest is ook de functionele leefomgeving van belang om het nest in stand te houden. De functionele leefomgeving voldoet idealiter aan de volgende eisen:

- Gierzwaluwen hebben een vrije uitvliegrouete van minimaal 3 meter onder de uitvliegopening van het nest en minimaal 1 meter breed nodig, omdat ze niet direct vanuit het nest kunnen opstijgen en zich daarom eerst naar beneden laten vallen.
- Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegrouete zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etcetera. Bij broedlocaties naast wegen is het van belang dat de uitvliegopening hoog genoeg is zodat er geen verkeersslachtoffers kunnen vallen.

3 Onderzoekmethodiek

Ieder dier – en plantengroep verlangt zijn eigen methode van inventarisatie om een zo goed mogelijk in kaart te brengen welke betekenis de projectlocatie betekend voor de betreffende soort. De resultaten vanuit het veldonderzoek zijn te vinden in hoofdstuk 4.

3.1 Vleermuizen

Er is gebruik gemaakt van het NGB vleermuisprotocol 2021 en BIJ12 kennisdocumenten als richtlijn voor de onderzoeken. Uitgevoerde onderzoeken bestaan uit veldonderzoeken tussen zonsondergang en zonsopkomst op conform protocol gestelde tijden en perioden. Gedurende een veldonderzoek is de projectlocatie minimaal twee uur lang onderzocht. Tijdens voorliggend nader onderzoek is onderzoek verricht naar alle typen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, maar ook naar vliegrouten en foeragegebieden.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde bat-detector uitgevoerd. Er is gebruik gemaakt van 'Batscan Version 9/ Baton XP en Petterson D 240 X'. Een batdetector is een apparaat dat de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen opvangt en vertaalt in voor mensen hoorbare geluiden. Door interpretaties van ritme, klank en hoogte van het door het apparaat uitgezonden geluid kunnen de meeste soorten vleermuizen worden onderscheiden en op naam worden gebracht. Met behulp van de D240X-batdetector kunnen vertraagde opnames (sonogram) worden gemaakt die eventueel achteraf geanalyseerd kunnen worden.

3.2 Huismus

Er is gebruikt gemaakt van het NGB aanwezigheidsprotocol 2017 en BIJ12 kennisdocument *Huismus* als richtlijn voor de onderzoeken. Tijdens het onderzoek is in beeld gebracht waar zich de locaties van nesten, rustplaatsen en functioneel leefgebied (foerageergebied, slaappleats) van de huismus bevinden.

De aanwezigheid van een nest van een huismus kan als volgt worden aangetoond:

- Nestindicatieve waarneming:
 - Een nest of nestbouw of,
 - Bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats. Nest is niet altijd zichtbaar, maar veertjes of grassprietjes steken uit of,
 - Transport van voedsel of ontlastingspakketjes of,
 - Bedelende jongen in een nest.
- Minimaal één waarneming in potentieel broedbiotoop (v.a. 1 april t/m 20 juni)
 - Zingend mannetje of,
 - Een paartje bij potentiële nestplaats of,
 - Balts, paring of ander gedrag waaruit geconcludeerd kan worden dat er nesten aanwezig moeten zijn.
Hiermee kan worden aangetoond dat er een nest aanwezig is, maar vaak is de exacte nestlocatie niet bekend.
- Waarneming van nesten door dakpannen te lichten buiten broedperiode (15 sept – 1mrt)

Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De veldbezoeken moeten worden uitgevoerd onder de volgende omstandigheden:

- Geschikte weersomstandigheden (geen regen, harde wind en-/ of kou)

- Geluidsluw moment
- Tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang (voorkeur ochtend)
- Minimaal 10 dagen tussen onderzoeken

3.3 Gierzwaluw

Er is gebruikt gemaakt van het NGB aanwezigheidsprotocol 2017 en BIJ12 kennisdocument *Gierzwaluw* als richtlijn voor de onderzoeken. Tijdens het onderzoek is in beeld gebracht waar zich de locaties van nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw bevinden.

Aangenomen kan worden dat er geen broedende gierzwaluwen aanwezig zijn als er tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode 1 juni t/m 15 juli, waarvan één bezoek tussen 20 juni-7 juli, geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De veldbezoeken moeten worden uitgevoerd onder de volgende omstandigheden:

- Geschikte weersomstandigheden (geen regen, harde wind en-/ of kou)
- 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
- Minimaal 10 dagen tussen onderzoeken

3.4 Onderzoeksmomenten

In onderstaande tabel zijn alle veldbezoeken inclusief weersomstandigheden vermeld.

Tab. 3.0, Verzameltabel gegevens veldbezoeken (Bron: FF Solutions)

Datum	Soort	Tijd	Zon op	Zon onder	Min. temp.	Max. temp	Wind BFT	Neerslag	Deskundige
02-06-2022	Vleermuis	21:51-00:30	05:25	21:51	11	13	1-2	Droog	3
17-06-2022	Vleermuis	02:20-05:30	05:20	22:01	12	15	2	Droog	3
23-06-2022	Vleermuis	22:04-00:35	05:20	22:04	19	23	1-2	Droog	3
07-07-2022	Vleermuis	02:30-05:30	05:29	22:00	14	16	2	Droog, aan eind lichte regen	3
06-08-2022	Vleermuis	23:45-02:15	06:09	21:21	13	14	1	Droog	3
26-08-2022	Vleermuis	21:00-02:00	06:42	20:41	15	18	1-2	Droog	3
15-09-2022	Vleermuis	20:25-23:30	07:13	19:57	12	14	1-2	Droog	3
04-04-2022	Huismus	07:45-09:15	07:08	20:19	6	8	3	Droog	2
04-05-2022	Huismus	07:00-08:15	06:05	21:10	6	8	1-2	Droog	2
02-06-2022	Gierzwaluw	19:45-21:51	05:25	21:51	13	15	2	Droog	3
23-06-2022	Gierzwaluw	20:00-22:04	05:20	22:04	23	26	2	Droog	3
08-07-2022	Gierzwaluw	19:45-22:00	05:30	21:59	17	22	1-2	Droog	3

4 Resultaten

Binnen dit hoofdstuk worden de vaststellingen naar aanleiding van het nader onderzoek besproken. Per soort(groep) worden de vaststellingen genoemd welke zijn gedaan tijdens de afzonderlijke veldbezoeken, waarna een algehele conclusie van vaststellingen volgt. Er zal tevens ingegaan worden op de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de desbetreffende soort.

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Waarnemingen

Veldbezoek 2 juni 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn waargenomen de gewone dwergvleermuis (5-9 individuen) en ruige dwergvleermuis (1 individu). De waargenomen individuen zijn allen foeragerend aangetroffen. Drie gewone dwergvleermuizen zijn aanwezig in het zuiden van de projectlocatie boven de opslagplaats van het groenafval, vier tot zes andere gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis zijn aanwezig bij de waterpartij ten noorden van de projectlocatie en rond hierbij aanwezige bomen. De individuen boven de projectlocatie zijn slechts 10 tot 15 minuten aanwezig, waarbij de vleermuizen bij de watergang voor iets langere tijd aanwezig zijn. In- of uitvliegende individuen zijn niet waargenomen binnen de projectlocatie.

Veldbezoek 17 juni 2022

Gedurende dit veldbezoek zijn waarnemingen gedaan van de gewone dwergvleermuis (7-11 individuen), ruige dwergvleermuis (2-3 individuen), laatvlieger (3 individuen). Enkele waargenomen gewone dwergvleermuizen (ong. 3-4) zijn foeragerend waargenomen achter de huizen op Ambachtsstraat 1 t/m 11, hierbij vliegen deze vleermuizen ook over het gemeentewerf en richting de Ambachtsstraat. Deze individuen zijn voor kortere tijd aanwezig (ong. 10-15 minuten). Ook op de zuidzijde van het gemeentewerf zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen gezien. Het betreft hier twee individuen welke in de zuidwesthoek foerageren en vier stuks welke in de zuidoosthoek foerageren. Het foerageren is voor korte duur, en deze vleermuizen vliegen ook rond naastgelegen woningblokken om te foerageren, bijvoorbeeld langs de gevels van zuidelijk gelegen (nieuwe) complexen. In het noorden van de projectlocatie (tussen de doorgaande weg en de brandweerkazerne), maar ook ten oosten van de projectlocatie bij een bestaande bomenrij, zijn aan het begin van het onderzoek geen vleermuizen aanwezig. Naar mate het onderzoek vorderde zijn twee tot drie gewone dwergvleermuizen aanwezig welke hier foerageren. Deze vleermuizen vliegen rond de brandweerkazerne en langs de bomenrij aan de oostzijde van de projectlocatie. Al enige tijd voor zonsopkomst zijn hier echter wederom geen vleermuizen meer gezien.

De waargenomen ruige dwergvleermuizen foerageren in de zuidoosthoek van de projectlocatie (2 stuks) en langs de bomenrij en gevel aan de oostgrens (1 stuk). Deze individuen zijn pas later in de avond (één uur voor zonsopkomst) kortstondig gezien voor maximaal tien minuten.

Hiernaast zijn ook drie laatvliegers gezien welke (los van elkaar) voorbij vliegen over de Recterstraat richting de oostelijk gelegen woonwijk, welke hierbij relatief vroeg in de ochtend gezien zijn. Waar laatvliegers in het voorjaar, tijdens de zwangerschap, vooral in de eerste uren van de nacht actief zijn. Zijn laatvliegers op het moment dat zij jongen hebben langer actief en jagen tot meerdere keren per nacht, wat hierbij tot de ochtend uren kan duren. Dit verklaart de waarneming van de voorbij vliegende laatvliegers welke plaats vond op een tijdstip relatief vroeg in de ochtend.

In- of uitvliegende vleermuizen zijn niet waargenomen tijdens dit veldbezoek.

Veldbezoek 23 juni 2022

Dit veldbezoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoek naar de laatvlieger. Om de leesbaarheid van het document te vergroten worden enkel de resultaten omtrent de laatvlieger van dit veldbezoek besproken, tenzij overige belangrijke waarnemingen zijn gedaan.

Gedurende dit onderzoek zijn slechts twee laatvliegers waargenomen. Eén individu komt halverwege het onderzoek voorbij vliegen langs de zuidgrens van de projectlocatie (vanaf de oostelijk gelegen wijk) en het andere individu is kortstondig foeragerend waargenomen bij de bomenrij aan de oostzijde van de projectlocatie. Er zijn geen in- of uitvliegende laatvliegers waargenomen.

Veldbezoek 7 juli 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn waargenomen de gewone dwergvleermuis (5-6 individuen) en laatvlieger (1 individu). Aan de start van het onderzoek is één gewone dwergvleermuis aanwezig bij de noordgevel van de brandweerkazerne. Dit individu foerageert voor korte tijd en verdwijnt in noordoostelijke richting. Ook zijn aan het begin van het onderzoek twee foeragerende gewone dwergvleermuizen aanwezig op de Ambachtsstraat, ten zuidwesten van de projectlocatie. Deze individuen foerageren op enige hoogte langs de gevels van de woningen aan de oostzijde van de straat. Deze individuen verplaatsen zich tijdens het foerageren in zuidelijkere richting. Halverwege het onderzoek zijn tevens eerst één, en later twee, foeragerende gewone dwergvleermuizen aanwezig in de zuidoosthoek van de projectlocatie. Deze individuen foerageren voor korte duur en verdwijnen, na elkaar, in zuidoostelijke richting om ook hier rond woningen te foerageren en hierna definitief te vertrekken. Enige tijd na het vertrek van deze gewone dwergvleermuizen verschijnt tevens een laatvlieger welke vanuit zuidelijke richting aan komt vliegen vanaf de Nijverheidslaan, kortstondig foerageert boven de zuidoosthoek van de projectlocatie en de zuidelijk gelegen (andere zijde van weg) groenstroken, en in westelijke richting over de Recterstraat verdwijnt. Hierna zijn, tot het einde van het onderzoek, geen vleermuizen meer waargenomen in de directe omgeving van de projectlocatie. In- of uitvliegende vleermuizen zijn niet waargenomen tijdens dit veldbezoek.

Veldbezoek 6 augustus 2022

Dit veldbezoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoek naar zwermende gewone dwergvleermuizen voor de vaststelling van een massawinterverblijfplaats. Tijdens het onderzoek zijn geen zwermende gewone dwergvleermuizen vastgesteld.

Wel zijn twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de oost- en zuidgrens van de projectlocatie, welke voor kortere tijd aanwezig zijn. Tevens is een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen bij het gebouw Studio 1805. Dit individu is hierbij ook invliegend waargenomen op hoogte, hoewel de exacte plek niet goed is geobserveerd. Vermoedelijk bevindt een verblijfplaats zich achter de 'daklijst' in de nok van het gebouw waar een spleet zichtbaar is. Er bevindt zich een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis buiten de projectlocatie, waarbij dit verblijf ook als klein winterverblijf in gebruik genomen kan zijn. Dit verblijf heeft conform BIJ12-kennisdocument een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen. Dit verblijf wordt hierna genoemd: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis nr. 1.

Ook is een baltsende gewone dwergvleermuis aanwezig tussen de gebouwen van het gemeentewerf. Er bevindt zich een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis op een niet nader te bepalen plek, de exacte locatie van een dergelijk verblijf is op basis van deze waarnemingen (zoals ook vermeld in BIJ-12 kennisdocument) lastig. Dit verblijf kan ook als klein winterverblijf in

gebruik genomen zijn. Dit verblijf heeft conform BIJ12-kennisdocument een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen. Dit verblijf wordt hierna genoemd: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis nr. 2.

Veldbezoek 26 augustus 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn waargenomen; de gewone dwergvleermuis (5-8 individuen) en laatvlieger (1 individu). Gedurende het onderzoek zijn op meerdere locaties baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Wederom is dezelfde vaststelling gedaan van een baltsende gewone dwergvleermuis op dezelfde locatie als op 6 augustus 2022 binnen de projectlocatie, ook het individu buiten de projectlocatie bij Studio 1805 is wederom waargenomen. Tevens is een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen bij Nijverheidslaan 2, waarbij dit individu eveneens in/achter de luifel (zonwering) is ingevlogen. Er bevindt zich hier een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis, waarbij dit verblijf ook als klein winterverblijf in gebruik genomen kan zijn. Dit verblijf heeft conform BIJ12-kennisdocument een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen. Dit verblijf wordt hierna genoemd: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis nr. 3.

Hiernaast is een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen rond de oostgevel van Industrielaan 18. Dit individu is niet in- of uitvliegend waargenomen. Er bevindt zich hier een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis (hoewel de exacte locatie niet te bepalen is), waarbij dit verblijf ook als klein winterverblijf in gebruik genomen kan zijn. Dit verblijf heeft conform BIJ12-kennisdocument een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen. Dit verblijf wordt hierna genoemd: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis nr. 4.

Ook buiten de projectlocatie, boven de Ambachtsstraat ten zuiden van de projectlocatie, is een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze waarneming is gedaan op enige afstand van de projectlocatie, hierom wordt binnen dit document niet verder ingegaan op het verblijf horend bij dit individu. De (onbepaalde) locatie van dit verblijf bevindt zich voldoende ver buiten de projectlocatie.

Tevens zijn tijdens het onderzoek enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen kortstondig aanwezig binnen en rond de projectlocatie. Eveneens is een passerende laatvlieger waargenomen halverwege het onderzoek ter hoogte van de Recterstraat/Nijverheidslaan.

Veldbezoek 15 september 2022

Gedurende dit veldbezoek zijn waargenomen; de gewone dwergvleermuis (3-6 individuen) en ruige dwergvleermuis (3-5 individuen). Binnen de projectlocatie, bij de woningen aan Ambachtsstraat 1 t/m 11, is een baltsende ruige dwergvleermuis hoorbaar. Dit individu bevindt zich mogelijk achter de gevelbeplating in de nok van de gebouwen. De exacte locatie is hierbij echter niet vast te stellen. Er bevindt zich hier dus wel een paarverblijf van de ruige dwergvleermuis, waarbij dit verblijf ook als zomer- en klein winterverblijf in gebruik genomen kan zijn. Dit verblijf wordt hierna genoemd: paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis nr. 1. Er wordt uitgegaan van een voortplantingsfunctie van dit verblijf voor 3-6 dwergvleermuizen (Rijkswaterstaat Midden Nederland, *Migratieperioden van de ruige dwergvleermuis in Nederland*, 9 augustus 2018).

Ook aan de westzijde van de brandweerkazerne is een baltsende ruige dwergvleermuis vastgesteld. Dit individu is hoorbaar vanuit een zichtbare opening in de nok van het gebouw. Er bevindt zich hier dus een paarverblijf van de ruige dwergvleermuis, waarbij dit verblijf ook als zomer- en klein winterverblijf in gebruik genomen kan zijn. Dit verblijf wordt hierna genoemd:

paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis nr. 2. Er wordt uitgegaan van een voortplantingsfunctie van dit verblijf voor 3-6 dwergvleermuizen.

De vaststelling van paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis nr. 3 en nr. 4 is ook tijdens dit veldbezoek gedaan. Bij paarverblijfplaats nr. 4 is ditmaal een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen in vlucht. Tevens zijn cumulatief drie foeragerende gewone en één foeragerende ruige dwergvleermuis aanwezig boven de Nijverheidslaan bij de aanwezige bomen, welke allen voor korte duur (<15 minuten) foerageren en hierbij ook rond oostelijk gelegen woningen foerageren. Op deze locatie komt ook een ruige dwergvleermuis voorbij vliegen. Ook zijn een voorbij vliegende gewone en ruige dwergvleermuis waargenomen boven de Ambachtsstraat.

Conclusies

Binnen de projectlocatie zijn drie verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, en tevens zijn ook twee verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. Buiten projectlocatie, buiten invloedssferen van de werkzaamheden, is nogmaals een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Binnen en rond de projectlocatie zijn geen essentiële vliegroueten of essentiële foerageplaatsen vastgesteld. De directe omgeving biedt soortgelijke foeragegebieden en-/of lijnvormige structuren voor mogelijke vliegroueten. In Fig. 4.0 is een verzamelkaart weergegeven van de vaststellingen. Verblijfplaatsen waarvan de exacte locatie niet is vastgesteld, maar waarvan aanwezigheid op basis van het veldbezoek wel is vastgesteld, worden op een geschatte locatie ingedeeld.

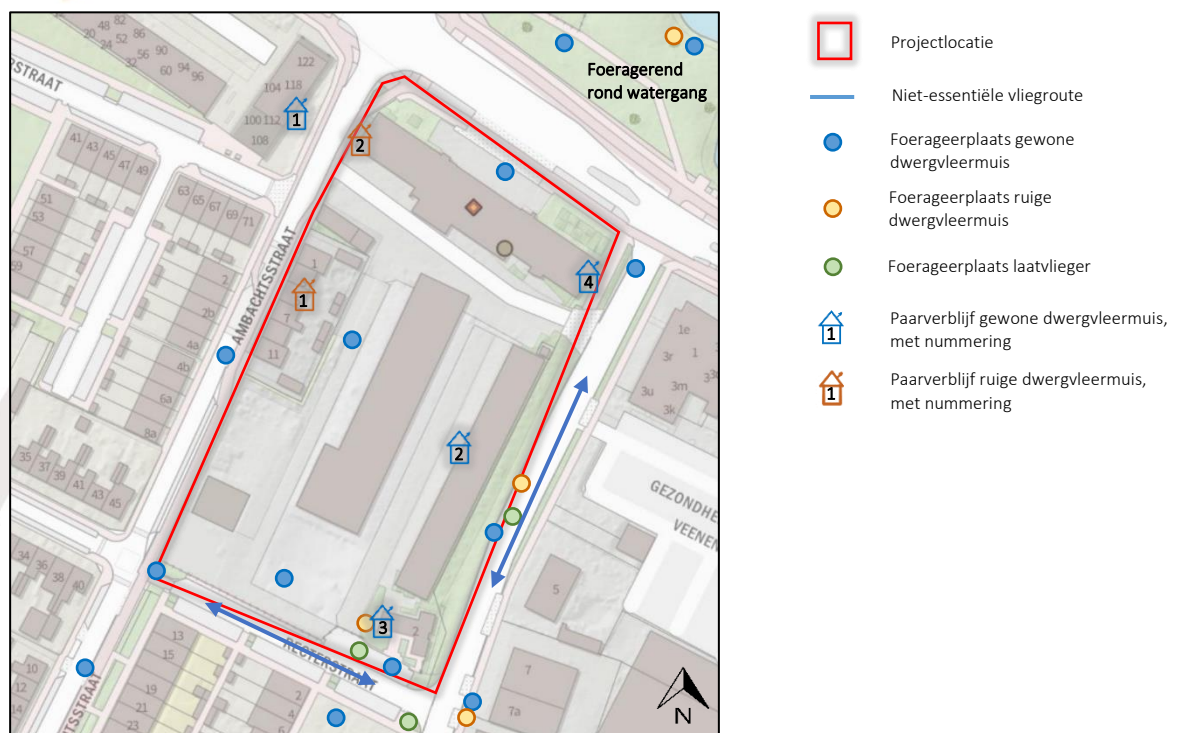


Fig. 4.0, Vleermuizen waarnemingen in kaart (bron: www.pdok.nl)

Tab. 4.1, Samenvatting vaststellingen vleermuizen

Soort	Verblijfplaats	Functie van verblijfplaats (en aantal individuen)	Projectlocatie maakt onderdeel uit van het leefgebied voor...
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf nr. 1 (buiten projectlocatie)	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	... 4-40 individuen omtrent verblijven, waarbij niet-essentieel foerageergebied aanwezig is, en niet-essentiële

	Paarverblijf nr. 2	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	vliegroutes. Er zijn drie verblijfplaatsen binnen de projectlocatie aanwezig, en eentje buiten de invloedssferen van de werkzaamheden buiten de projectlocatie.
	Paarverblijf nr. 3	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	
	Paarverblijf nr. 4	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 1-10 dwergvleermuizen.	
Ruige dwergvleermuis	Paarverblijf nr. 1	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als zomer-/winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 3-6 dwergvleermuizen.	... 6-12 individuen omtrent verblijven, waarbij niet-essentieel foerageergebied aanwezig is. Er zijn twee verblijfplaatsen binnen de projectlocatie aanwezig.
	Paarverblijf nr. 2	Dit verblijf is in gebruik als paarverblijf, en kan mogelijk ook in gebruik zijn als zomer-/winterverblijf. De verblijfplaats heeft een voortplantingsfunctie voor 3-6 dwergvleermuizen.	
Laatvlieger	Niet aanwezig		... niet-essentieel foerageergebied, en niet-essentiële vliegroutes.

4.1.2 Effecten beoordeling

Verblijfplaatsen

Er zijn vijf verblijfplaatsen waargenomen binnen de projectlocatie (zie Tab. 4.1 voor meer details). Tevens is een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig buiten de projectlocatie, maar buiten invloedssferen. Tijdens de sloop van de aanwezige bebouwing bestaat het risico op het vernielen van de verblijfplaats en het doden en-/of verstoren van soorten, wat niet is toegestaan conform Wnb.

Er dienen maatregelen getroffen te worden als alternatieve tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen, werken buiten kwetsbare periode of gefaseerd werken om schade te voorkomen dan wel te beperken. Maatregelen kunnen schade beperken maar niet voorkomen, er zal een ontheffing aangevraagd moeten worden.

Foerageergebied

De projectlocatie wordt niet in gebruik genomen als essentieel foerageergebied, wel maakt hij onderdeel uit van het totale areaal foerageergebieden voor deze vleermuizen. Vleermuizen zijn in relatief lage aantallen en voor relatief korte duur aanwezig op momenten van foerageren. De directe omgeving biedt eenzelfde soort habitat, en zelfs meerwaarde door bijvoorbeeld de aanwezigheid van een waterpartij ten noorden van de projectlocatie of (donkere) gevels ten zuiden van de projectlocatie. De laatst genoemde elementen zijn reeds in gebruik als foerageplaatsen. Zowel tijdens als na de voorgenomen ontwikkeling zal er voldoende foerageergebieden beschikbaar zijn voor de vleermuizen in de directe omgeving. Het is niet aannemelijk dat de voorgenomen ontwikkeling schade brengt aan de vleermuis met betrekking tot hun afname van voedselaanbod.

Vliegroute

Er zijn geen essentiële vliegroutes vastgesteld binnen de projectlocatie. Vleermuizen welke via enkele vaste trajecten vliegen zijn slechts in lage aantallen aanwezig gezien bij de landschapselementen welke als verbindingsroute worden gebruikt. Het is niet aannemelijk dat de voorgenomen ontwikkeling schade brengt aan de vleermuis met betrekking tot hun vliegroutes. De omliggende gebieden bieden soortgelijke (lijnvormige) structuren. Zowel tijdens als na de voorgenomen ontwikkeling zullen voldoende oriëntatiemogelijkheden voor vleermuizen aanwezig blijven.

4.2 Huismus

4.2.1 Waarnemingen

Veldbezoek 4 april 2022

Het veldbezoek op 4 april 2022 heeft plaatsgevonden in de morgen, hierbij zijn met twee onderzoekers de projectlocatie en omliggende omgeving onderzocht. Hierbij is in het bijzonder gelet op foeragerende huismussen binnen de projectlocatie. Het veldbezoek is volledig droog verlopen, na afloop van het onderzoek begon het te miezeren, overgaand in regen.

Tijdens het onderzoek zijn gedurende het gehele onderzoek huismussen auditief en visueel waargenomen in de Pelikaanstraat. Vooral bij de woningen welk richting de grens met de Ambachtsstraat liggen zijn huismussen aanwezig, het gaat hier om minimaal vijf huismussen rond Pelikaanstraat 43 welk zowel op de goten zitten als in de begroeiing in de tuinen (coniferen, hagen etc.), en ook om drie huismussen bij Pelikaanstraat 40. Rond Pelikaanstraat 43 zijn ook zingende mannetjes op de goten gezien. Binnen de projectlocatie zijn slechts eenmaal huismussen auditief waargenomen, het gaat hier om twee huismussen welk in de haag zitten achter Ambachtsstraat 1 t/m 11. Er zijn geen huismussen waargenomen bij het groendepot van de gemeentewerf, dit komt mogelijk doordat het groendepot ten tijde van het veldbezoek relatief klein was.

Veldbezoek 4 mei 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn soortgelijke waarnemingen gedaan als het onderzoek welk heeft plaatsgevonden op 4 april 2022. Wederom zijn huismussen waargenomen rond de Pelikaanstraat. Het betreft hier een groep huismussen van minimaal 20 individuen welk duidelijk visueel en vooral auditief aanwezig zijn. Diverse huismusmannen tjilpen vanaf de goten van de Pelikaanstraat, bij de woningenblokken horend bij Pelikaanstraat 45 en Pelikaanstraat 40. Ook op de Ambachtsstraat, in het woningblok horend bij Ambachtsstraat 10, zijn minimaal 10 huismussen aanwezig welk hetzelfde gedrag vertonen. De individuen binnen de Pelikaanstraat vliegen meermaals in onder de pannen en maken veelvuldig gebruik van groenstructuren rond aanwezige bebouwing. De huismussen in de Ambachtsstraat vliegen een enkele maal richting zuidelijkere delen.

Binnen de projectlocatie zijn geen huismussen waargenomen, maar wel op de grens van de projectlocatie. Het gaat hier om vier huismussen welk foerageren rond het groen ten westen van de brandweerkazerne (bomen, hulst etc.). Deze individuen vliegen na enkele minuten naar de overzijde van de Ambachtsstraat en foerageren op het grasveld naar Studio 1805. De individuen verdwijnen in noordwestelijke richting. Het groendepot bij het gemeentewerf was groter dan tijdens het vorige bezoek, maar is niet bezocht door de huismus.

Conclusies

Huismussen zijn tijdens de veldbezoeken veelal buiten de projectlocatie waargenomen, vooral rond Pelikaanstraat (zie Fig. 4.2 voor kaart met waarnemingen). De woningen in deze straat bieden nestgelegenheden onder aanwezige pannendaken welk bestaan uit diepgolvende pannen, huismussen zijn ook waargenomen op de goten van de daken en invliegend onder de pannen. Het betreft hier ook zingende mannetjes. Nesten zijn aanwezig in de Pelikaanstraat en Ambachtsstraat, in dit gebied leven minimaal 30 huismussen. Tevens is hier overig leefgebied aanwezig in de vorm van bijvoorbeeld groenstructuren en zanderige plekken. Binnen de projectlocatie zijn eenmaal twee huismussen waargenomen in een haag en eenmaal vier huismussen ten westen van de brandweerkazerne. Het groendepot welk tijdens de Quickscan in gebruik was door huismussen is tijdens nader onderzoeken niet in gebruik geweest door huismussen. Wel is bevestigd dat de huismussen welk tijdens de Quickscan richting de Pelikaanstraat vlogen, hier met zekerheid nesten bezetten.

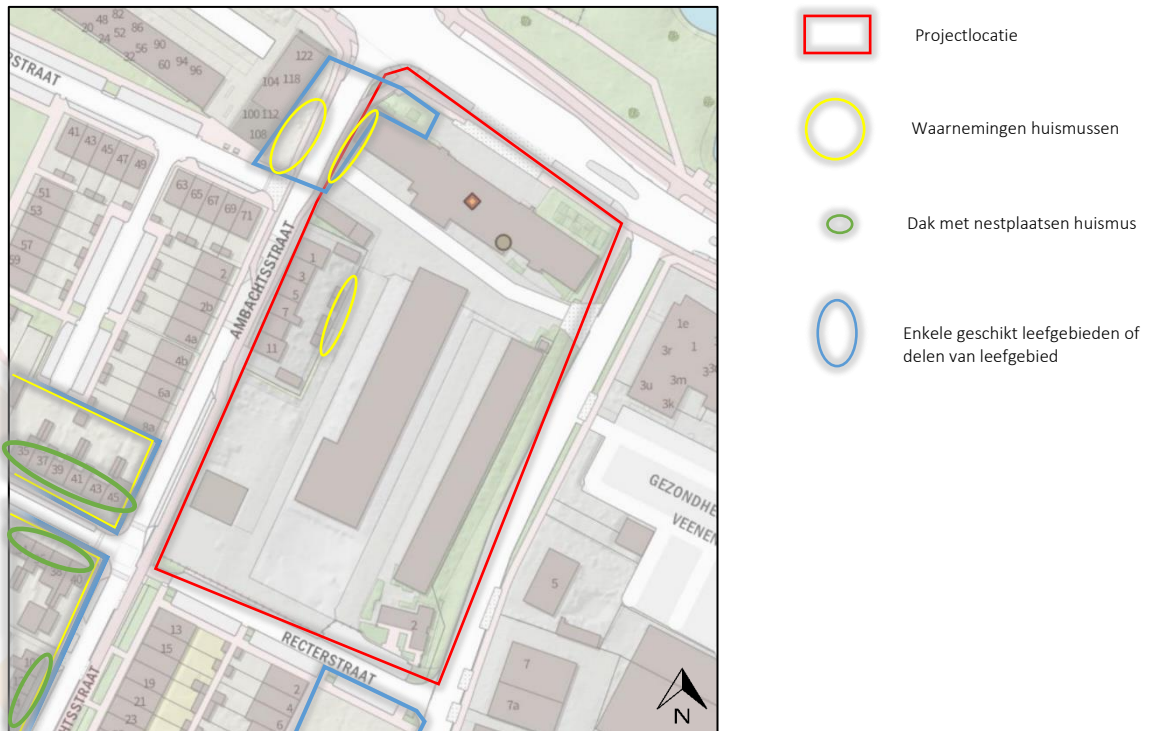


Fig. 4.2, Kaart met waarnemingen huismus binnen en rond projectlocatie (achtergrondbron: www.pdok.nl)

4.2.2 Effecten beoordeling

Verblijfplaatsen

Er zijn geen verblijfplaatsen waargenomen binnen de projectlocatie, hierom worden geen negatieve effecten verwacht op verblijfplaatsen van huismussen binnen de projectlocatie. Nestplaatsen buiten de projectlocatie blijven ongemoeid.

Leefgebied

Huismussen welke aanwezig zijn rond de projectlocatie leven voornamelijk rond Pelikaanstraat en Ambachtsstraat. In deze straten, en in de bijbehorende tuinen, zijn diverse groenstructuren aanwezig welke reeds gebruikt worden door huismussen. De projectlocatie wordt niet, tot nauwelijks, in gebruik genomen door huismussen. Het groendepot is niet in gebruik genomen tijdens nader onderzoek door huismussen. Huismussen welke in de omgeving aanwezig zijn, hebben dus reeds voldoende habitat rond hun nestplaatsen. De projectlocatie biedt geen essentieel leefgebied voor huismussen. Er worden hierom geen negatieve effecten verwacht op het leefgebied van huismussen. De eenmaal waargenomen huismussen op de grens van het plangebied in de haag en rond de brandweerkazerne hebben eveneens voldoende alternatieve leefgebieden voorhanden, huismussen waren slechts kort aanwezig.

4.3 Gierzwaluw

4.3.1 Waarnemingen

Veldbezoek 2 juni 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn geen gierzwaluwen aangetroffen binnen de projectlocatie. Wel zijn gierzwaluwen hoogvliegend aanwezig boven de westelijk gelegen woonwijk.

Veldbezoek 23 juni 2022

Gedurende dit veldbezoek zijn geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen binnen de projectlocatie. Wel zijn enkele groepen gierzwaluwen hoogvliegend aanwezig rond of boven de projectlocatie. Cumulatief betrof het hier ongeveer 40 gierzwaluwen welke in wisselende samenstellingen qua grootte in drie à vier groepen hoog vliegen.

Veldbezoek 8 juli 2022

Tijdens dit veldbezoek zijn geen gierzwaluwen aanwezig binnen de projectlocatie, los van hoogvliegende gierzwaluwen welke overvliegen. Wel zijn gierzwaluwen laagvliegend aanwezig boven de wijk ten westen van de projectlocatie, het betreft hier een groep van 7 tot 10 individuen. Er zijn tevens in- en uitvliegende gierzwaluwen aangetroffen bij Pelikaanstraat 45. Bij deze woning zijn in de nok van de woning tweemaal een invliegende gierzwaluw waargenomen, en eenmaal een uitvliegend individu. Binnen Pelikaanstraat 45 is hiermee één nest vastgesteld in de nok van de woning. Mogelijk zijn in de achterliggende wijk meer gierzwaluwnesten aanwezig, dit is tijdens het nader onderzoek niet onderzocht.

Conclusies

Er bevinden zich geen nestplaatsen van de gierzwaluw binnen de projectlocatie, wel is minstens één nest aanwezig in een naastgelegen wijk. Tijdens het nader onderzoek is niet verder onderzocht of in de achterliggende wijk meer nesten van de gierzwaluw aanwezig zijn. Er is geen sprake van essentieel leefgebied van de gierzwaluw binnen de projectlocatie.

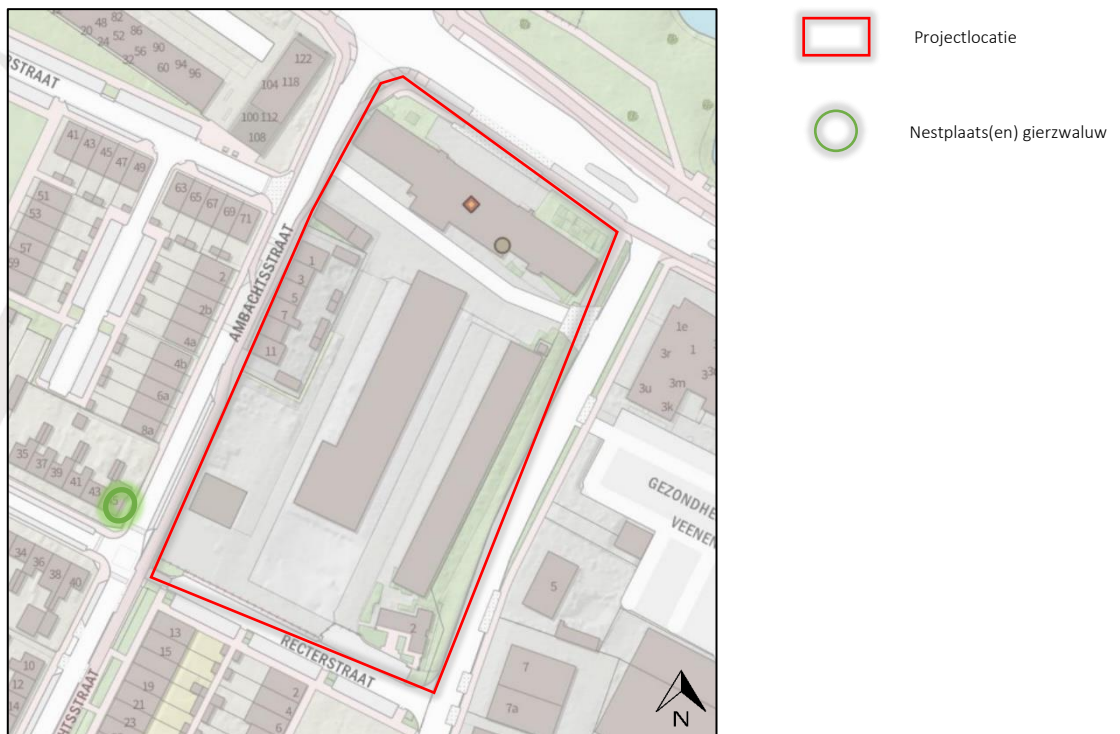


Fig. 4.3, Kaart met waarnemingen gierzwaluw binnen en rond projectlocatie (achtergrondbron: www.pdok.nl)

4.3.2 Effecten beoordeling

Verblijfplaatsen

Er bevinden zich geen nestplaatsen van de gierzwaluw binnen de projectlocatie. Hierom worden geen negatieve effecten verwacht omtrent verblijfplaatsen. Nest(en) buiten de projectlocatie ligt buiten de invloedssferen van de ontwikkeling en zal tevens behouden blijven.

Leefgebied

Er bevindt zich geen essentieel leefgebied van de gierzwaluw binnen de projectlocatie. De directe omgeving blijft ongemoeid.

4.4 Overige soorten

Tijdens alle veldbezoeken is aandacht besteed aan aanwezigheid en vestigingsplaatsen van overige soorten. In Tab. 4.4 zijn de vaststellingen samengevat.

Tab. 4.4, Verzameltabel overige waarnemingen veldbezoeken (Bron: FF Solutions)

Soort	Waarneming	Wat	Aantal	Waar	Conclusie
Houtduif	Visueel en auditief	Overvliegend	1	Boven projectlocatie	-
Koolmees	Visueel en auditief	Foeragerend, overvliegend	1	Vliegt voorbij voor brandweer	Leefgebied
Ekster	Visueel en auditief	Ter plaatse	2	In boom bij gemeentewerf kantoor	Leefgebied
Pimpelmees	Visueel en auditief	Ter plaatse	1	Rond Boompjesgoed	Leefgebied buiten projectlocatie

Conclusie

Er zijn diverse algemene broedvogels waargenomen rond de projectlocatie. Tijdens de onderzoeken zijn geen aanwijzingen gevonden tot het aanwezig zijn van nesten, echter kunnen nesten altijd begonnen worden binnen de projectlocatie. De projectlocatie is mogelijk onderdeel van leefgebied voor enkele soorten, maar zal door de aanwezigheid van soortgelijke bebouwing en tuinen rondom geen essentieel onderdeel zijn in het leefgebied. Tevens zal de projectlocatie tijdens en na de werkzaamheden toegankelijk zijn.

De projectlocatie is toegankelijk voor zorgplichtsoorten of soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt.

4.4.1 Effectenbeoordeling

Nestplaatsen algemene broedvogels

Diverse soorten krijgen de mogelijkheid of nestelen binnen de projectlocatie. Het slopen van bebouwing, realisatie nieuwbouw brengt risico met zich mee;

Wetgeving Wnb

Actieve nestplaatsen van de Algemene broedvogels zijn strikt beschermd binnen de Wnb volgens Europese bescherming van de vogelrichtlijn. Onderstaand de artikelen die kunnen worden overtreden door de voorgenomen ontwikkeling zijn;

- Art. 3.1.1, specifieke beschermde soorten te doden of te vangen
- Art. 3.1.2, de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen, vernielen of wegnemen.
- Art. 3.1.3, eieren te beschadigen, rapen of bezitten
- Art. 3.1.4, specifieke beschermde soorten verstoren

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te benoemen. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist veel later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 augustus is slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode, het schouwen dient dan ook tijdens deze periode uitgevoerd te worden.

Voorafgaand werkzaamheden dient de aanwezigheid van een actieve nestplaats binnen en in de directe omgeving van de werkzaamheden te worden uitgesloten. De werkzaamheden zullen verstoring met zich meebrengen. Indien het nest tijdens broedt of grootbrengen van de jongen

te lang verstoord en verlaten wordt, raken eieren/ jongen onderkoeld of verhongeren. Om schade te voorkomen kan gekozen worden uit onderstaande maatregelen;

Maatregelen algemene broedvogels

- o Handelen buiten broedseizoen;
- o Deskundige schouwt locatie op aanwezige actieve nestplaatsen voorafgaand werkzaamheden;
- o Er wordt contact opgenomen met ecooloog bij calamiteiten (vestiging broedvogel).

Zorgplichtsoorten en soorten met provinciale vrijstelling

De projectlocatie is tevens geschikt leefgebied voor diverse zorgplichtsoorten of soorten voor welk een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de egel en bruine kikker. Schade aan soorten moet ten alle tijden voorkomen worden en er dient gehouden te worden aan de zorgplicht. Maatregelen passend binnen de voorgenomen ontwikkeling zijn:

Algemene maatregelen

- Rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten;
- Stel een werkrichting in, werk naar een veilige zone toe waardoor dieren de mogelijkheid krijgen zich te verplaatsen naar deze veilige zone;
- Deskundige schouw locatie op aanwezigheid van soorten voorafgaand aan werkzaamheden.

5 Erkend belang

Afgaande op de resultaten zoals besproken in Hoofdstuk 4, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van de Wet natuurbescherming voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

De Wet natuurbescherming biedt mogelijkheden handelingen te doen aan of rondom nest en/of rustplaatsen van beschermde soorten indien een algemeen erkend belang kan worden gekoppeld aan de voorgenomen ontwikkeling. Om handelingen te doen, moeten maatregelen de schade aan beschermde soorten voorkomen, beperken of te niet doen, volgens de eisen die de Wet natuurbescherming stelt.

De huidige brandweer welke gesloopt en herbouwd zal worden stamt uit 1965. Herbouw van de kazerne is nodig vanuit de noodzaak om de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) beter te accommoderen en de duurzame inzet van de (vrijwillige) brandweer in de toekomst te kunnen garanderen, waarbij wordt geanticipeerd op de mogelijke overgang naar beroepsbrandweer. Het huidige, moderne materieel past nog nauwelijks in het oude gebouw uit 1965, en tevens is het gebouw niet duurzaam, wat niet past op de huidige eisen om meer energieneutraal zijn. De toekomstbestendigheid van de huidige brandweerkazerne is in het geding, waardoor herbouw de enige manier is om de kazerne toekomstbestendig te laten zijn. Mede omdat het functioneren van de brandweer is gericht op veiligheid en snelheid, wat gewaarborgd dient te blijven. Voor de gemeente is het technisch, functioneel en duurzaam maken met nieuwbouw van de brandweerkazerne de beste oplossing en dit maakt financieel ook maar een beperkt verschil met renovatie. De herbouw van de brandweerkazerne zal de veiligheid en gezondheid van de inwoners in de gemeente en omliggende omgeving waarborgen.

Gemeente Veenendaal is reeds bezig met het verplaatsen van Wijkservice (gemeentewerf) naar een nieuwe locatie in Veenendaal. Deze ontwikkeling wordt uitgevoerd om, samen met IW4, een nieuwe toekomstbestendige locatie te vormen. De ruimte welke hiermee vrij komt binnen de projectlocatie zal ingezet kunnen worden voor nieuwbouw. Het vrij te komen gebied ligt centraal in Veenendaal, dicht bij het centrum en station Veenendaal Centrum. Hierdoor is het wenselijk, ook gezien de grote vraag naar woningen, om maximaal in te zetten op verdichting.

In Veenendaal is er behoefte aan woningen in alle prijsklassen. In de verstedelijkingsstrategie is opgenomen dat in de regio Foodvalley een tekort is van 40.000 nieuwe woningen, waarvan ca. 10.700 nieuwe woningen in Veenendaal. De huidige plannen van woningbouw binnen de projectlocatie zorgt voor de realisatie van 140 woningen, waarmee bijdragen wordt aan de totstandkoming van het verminderen van het tekort aan woningen. De te realiseren woningen zullen bestaan uit verschillende grootte voor verschillende doelgroepen in zowel huur als koop. Gemeente Veenendaal wil bij nieuwbouwprojecten doorstromingen bevorderen om de juiste doelgroepen in passende woningen te krijgen. Hierbij zullen bijvoorbeeld gezinswoningen, die nu bewoond worden door ouderen, vrijkomen voor gezinnen. Om de doorstroming naar en vanuit gezinswoningen te bevorderen wordt in het huidig ontwerp ingezet op woningen die levensloop- of zorggeschikt zijn. Alle woningen zullen hierbij voldoen aan de voorwaarden van levensloop geschikte wooneenheid, zullen ook allen geschikt zijn voor rollators, en zullen diverse appartementen zorggeschikt gebouwd worden. De bouw van de woningen zal bijdragen aan het verminderen van het woningtekort, waarbij zorgbehoevenden een wooneenheid aangeboden krijgen waar adequate zorg geboden kan worden doordat zorggeschikte woningen gerealiseerd worden. Hiermee wordt voorzien in een maatschappelijke behoefte omtrent de realisatie van geschikte seniorenwoningen.

De ontwikkeling is, afgaande op de voorgaand genoemde punten, in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Deze erkende belangen zijn inzetbaar voor vlermuizen (art. 3.8 lid5, b3).



6 Samenvatting en conclusie

FF Solutions heeft van gemeente Veenendaal opdracht gekregen nader onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus uit te voeren binnen de ontwikkeling 'Nijverheidslaan 2, Industrielaan 18', te Veenendaal. Binnen de voorgenomen ontwikkeling bestaat het voornemen de aanwezige brandweerkazerne en gemeentewerf te verwijderen om ruimte te maken voor een nieuwe brandweerkazerne en woningen.

De vaststellingen van het nader onderzoek worden weergegeven in onderstaande tabellen, hierbij worden eveneens de te nemen acties besproken. In de tabellen wordt louter ingegaan op vaststellingen binnen de projectlocatie, tenzij vaststellingen buiten de projectlocatie onder invloed staan van de ontwikkeling.

Tab. 6.0, Vaststellingen voor vleermuizen, met risico's en te nemen actie(s)

Soort	Verblijfplaats	Functie van verblijfplaats	Essentiële onderdelen leefgebied	Risico's	Actie(s)
Gewone dwergvleermuis	Paarverblijf nr. 2	Paar- en mogelijk winterverblijf	Niet aanwezig, los van verblijfplaatsen	3.5.1, 3.5.4, 3.5.2	<ul style="list-style-type: none"> o Activiteitenplan o Ontheffing Wnb
	Paarverblijf nr. 3	Paar- en mogelijk winterverblijf			
	Paarverblijf nr. 4	Paar- en mogelijk winterverblijf			
Ruige dwergvleermuis	Paarverblijf nr. 1	Paar- en mogelijk zomer-/winterverblijf	Niet aanwezig, los van verblijfplaatsen	3.5.1, 3.5.4, 3.5.2	<ul style="list-style-type: none"> o Activiteitenplan o Ontheffing Wnb
	Paarverblijf nr. 2	Paar- en mogelijk zomer-/winterverblijf			

Tab. 6.1, Vaststellingen huismus, gierzwaluw, met bijbehorend risico en te nemen actie(s)

Soort	Verblijf-/nestplaatsen	Functie van verblijf-/nestplaats	Functionele leefomgeving	Risico's	Actie(s)
Huisumus	Niet aanwezig	Niet aanwezig	Aanwezig, maar niet essentieel (alternatieven in omgeving)	Geen	Geen
Gierzwaluw	Niet aanwezig	Niet aanwezig	Geen essentieel leefgebied aanwezig	Geen	Geen

De voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling resulteert in het opheffen van vaste rust- en verblijfplaatsen en het doden en-/of verstoren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis maar zal door het nemen van maatregelen geen wezenlijke invloed hebben op de instandhouding van het soort. Echter, het aanvragen van een ontheffing blijft van toepassing. Er dient een activiteitenplan te worden opgesteld als ondersteuning bij de ontheffingsaanvraag waarin maatregelen worden opgenomen. Maatregelen bestaan onder andere uit:

- o Het realiseren van tijdelijke en permanente mitigatie voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis;
- o Het werken buiten kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Binnen de voorgenomen ontwikkeling is een erkend belang van toepassing. De ontwikkeling is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Deze erkende belangen zijn inzetbaar voor vleermuizen (art. 3.8 lid5, b3).

Ten behoeve van het voorkomen van algemene broedvogels, soorten met een provinciale vrijstelling en zorgplichtsoorten dienen aanvullende maatregelen genomen te worden. Maatregelen bestaan onder andere uit:

- Het uitvoeren van werkzaamheden buiten het broedseizoen;
- Het uitvoeren van een (broedvogel)schouw voor de werkzaamheden;
- Rijsnelheid en werkrichtingen afstemmen op vluchtroutes en veilige plaatsen voor soorten.

De algemene zorgplicht blijft van kracht. Bij calamiteiten zal opnieuw moeten worden beoordeeld welke maatregelen passend zijn.

Dhr. G.R Bouw

Nijkerk, 28 september 2022



7 Bijlage

7.1 Bijlage 1 bronnen

Literatuur

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/57, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Internet

Omgeving	www.google.nl/maps www.pdok.nl www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000) www.nationaalgeoregister.nl (NNN gebieden) www.ruimtelijkeplannen.nl
Soortinformatie	www.bij12.nl (BIJ12-kennisdocumenten) www.zoogdierenvereniging.nl www.vleermuisnet.nl www.vleermuizenindestad.nl www.ravon.nl www.vogelbescherming.nl
Waarnemingen	www.waarnemingen.nl www.verspreidingsatlas.nl www.ndff-ecogrid.nl

Bijbehorende (leidende) documenten

Quickscan Wet natuurbescherming ontwikkeling 'Nijverheidslaan 2 en Industrielaan 18' te Veenendaal opgesteld 22 september 2021, door FF Solutions

7.2 Bijlage 2 Kaart



Kaart 1:124000, rood omcirkeld projectlocatie (achtergrondbron: www.pdok.nl)